

הבנתו היה נוקב ויורד בו עד התהום, ובשכלו הישר היה מכוון לדרך הנכון והטוב, עד שגם מביני דבר ובקיאים ומומחים לאותו ענין השתוממו: איכה השיג כל זה במהירות נפלאה?

בימים ההם הציעו לפני הגביר פינקלשטיין שדוך בעד בתו עם עלם שהיה נכדו של הגאון ר' דובער מייזליש גאב"ד ווארשא מצד אחד ונכדו של הגאון ר' זיסל רפופורט² מצד השני, וישאל את פי ריי"ל אם יאות לנסוע לווארשא לתהות על קנקנו של החתן. ויתרצה לזה בחפצו להתודע אל גדולי ווארשא. והר"ד מייזליש היה מעורר מבטל את גדולי ליטא ומגנה את סגנון למודם. שמע זאת ריי"ל בהיותו בביתו ויחר לו, וכאשר הגיד לו הגאון מייזליש איזה חרוש בתורה יצא ריי"ל לנגדו ויקפתהו בקושיות שונות ובראיות לסתור עד כי בא הר"ד מייזליש בין המצרים ויגד לו שבחו בפניו. ויאמר ריי"ל: "במה זכיתי בעיניך, ואנכי הלא ליטאי הנני?" ויען רד"מ: "אותך מצאתי בליטא כגרגר חטה בין שדמות שפון רבים". ויכבדהו ויוקירהו מאד. כן התודע אל הגאון ר' יעקב גיוונדהייט בעל "תפארת יעקב" והגאון החסיד ר' יצחק מאיר אלטער מגור בעל "חדושי הרי"מ" ועוד, וכולם רוממוהו ויפארוהו. וזה האחרון היה חביב בעיני ריי"ל מאד. כן התפרסם שמו על ידי גדולי הדור שהיו עוברים דרך בריסק. הגאון ר' שמואל אביגדור תוספאה בעל "מנחת בכורים" על התוספתא היה משתעשע אתו בדברי תורה מדי בואו שמה, והיה אומר עליו כי סברותיו כסברות הר"ן.

הגאון החריק ר' אייזיל מסלאנים, שהיה מרעיש עולם ובכל מקום בואו היה מוקטר מוגש לשמו³ וכל הלומדים כתרוהו סובבוהו, כשבא לבריסק עם חבוריו וישמע את שם ריי"ל גלה דעתו לפני הגביר

2. שמו המלא: ר' יקותיאל זיסל רפופורט. בנו של הגאון ר' חיים כהן רפופורט, אבד"ק אוסטרעהא, בעל שו"ת "מים חיים". (יש בספר תשובות לבנו, ר' יקותיאל זיסל.) ר' חיים הנזכר היה נכדו של הגאון המפורסם ר' חיים כהן רפופורט, אבד"ק לבוב. על ר' זיסל רפופורט ראה בספר "רבני מינסק וחכמיה" לבן-ציון אייזענשטאדט (ווילנא, תרנ"ט), עמ' 28-29.
3. עפ"י מלאכי א' י"א.